

Umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis
Alþingi v/Austurvöll
150 REYKJAVÍK

Alþingi
Erindi nr. Þ 141/1503
komudagur 11. 2. 2013

Garðabær, 07. febrúar 2013
2013010029/42-1-1
JGO/TB
jgo/tb

Umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um frumvarp til nýrra náttúruverndarlaga

Vísað er til tölvupósts frá nefndasviði Alþingis, dags. 17. janúar sl. þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um frumvarp til laga um náttúruvernd (heildarlög), 429. mál.

Frumvarpið er mjög vel unnið að mati Náttúrufræðistofnunar og í fullu samræmi við efni bókarinnar *Hvítbók um löggjöf til verndar náttúru Íslands* (Umhverfisráðuneytið, ágúst 2011), sem kynnt var og rædd á umhverfisþingi 2011. Frumvarpið er jafnframt í góðu samræmi við þær skuldbindingar sem alþjóðlegir samningar sem Ísland á aðild að fela í sér, sérstaklega Ríó samningurinn um líffræðilega fjölbreytni og Bernarsamningurinn um vernd villtrar náttúru Evrópu. Í frumvarpinu er mið tekið af löggjöf annarra ríkja, sérstaklega Norðurlandanna og annarra ríkja sem eiga aðild að Evrópska efnahagssvæðinu og Bernarsamningnum. Vel hefur tekist til að mati Náttúrufræðistofnunar. Í frumvarpinu er einnig tekið á þeim margvíslegu vandamálum í framkvæmd náttúruverndarmála hér á landi á undanförunum árum sem lýst er í Hvítbókinni og skerpt á verkaskiptingu stofnana, sem ætti að leiða til skilvirkara starfs. Náttúrufræðistofnun lýsir yfir ánægju með frumvarpið í heild og mælir eindregið með því að Alþingi samþykki það að mestu óbreytt á yfirstandandi þingi.

Náttúrufræðistofnun vill þó koma eftirfarandi athugasemd við frumvarpið á framfæri við umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis með ósk um að hún verði tekin til athugunar:

Í síðustu mgr. 57. gr. frumvarpsins þar sem kemur fram að Náttúrufræðistofnun skuli ekki halda skrá yfir birkiskóga líkt og önnur náttúruyrirbæri sem 57. greinin tekur til, en Skógrækt ríkisins hafi það hlutverk í hennar stað. Það hlýtur að vera skilvirkara að hafa skrár um öll náttúruyrirbærin aðgengileg fyrir skipulagsyfirlögd, framkvæmdaaðila, og almenning á sama stað. Náttúrufræðistofnun telur mjög eðlilegt að Skógrækt ríkisins haldi skrá yfir skóga landsins og haldi utan um ýmiskonar upplýsingar um þá líkt og hún gerir núna. Hafa ber í huga að Náttúrufræðistofnun hefur það lögbundna hlutverk að skrá og kortleggja náttúru Íslands og mun væntanlega hafa það hlutverk áfram, þ.m.t. að gera gróður- og vistgerðakort af landinu öllu. Birkiskógar og önnur náttúruleg skóglendi eru ekki undanskilin í þeirri skrásetningu og kortagerð. Það er ekki skynsamlegt að undanskilja náttúrulega birkiskóga í þeirri skráningu. Áhersla Náttúrufræðistofnunar er ekki síst á lífríki skóganna, plöntur og dýr, búsvæði þeirra og mismunandi vistgerðir. Skógrækt ríkisins og Náttúrufræðistofnun hafa átt

gott samstarf um samnýtingu gagna þ.m.t. yfirlit yfir birkiskóga landsins og áreiðanlega verður framhald á því. Það ber að forðast óþarfa tvíverknað, sérstaklega ef það getur skaðað eða torveldað framkvæmd náttúruverndar. Skógar eru ekki einkamál þeirra sem stunda skógrækt, sérstaklega ekki náttúrulegu skógar landsins. Það er mat Náttúrufræðistofnunar að það eigi ekki að skipta náttúru landsins upp eftir stofnunum, sérstaklega þegar um er að ræða náttúruvernd, því hlutverk þeirra er ólíkt. Slík skipting leiðir aðeins til misskilnings og veldur erfiðleikum í að fylgja eftir meginmarkmiðum laga um náttúruvernd. Náttúrufræðistofnun leggur því til að síðasta mgr. 57. gr. frumvarpsins orðist svo: "Náttúrufræðistofnun Íslands skal halda skrár yfir náttúrufyrirbæri sem talin eru upp í 1. og 2. mgr. og veita aðgang að þeim í samræmi við reglur sem ráðherra setur."

Náttúrufræðistofnun gerir loks athugasemd við það álit fjárlagaskrifstofu fjármála- og efnahagsráðuneytisins að frumvarpið hafi nær engan kostnað í för með sér fyrir stofnunina verði það að lögum. Það er ljóst að Náttúrufræðistofnun fær aukið hlutverk í framkvæmd og stjórnarsýslu náttúruverndarmála frá því sem stofnunin hefur skv. gildandi lögum og þar á meðal eru verkefni sem nú eru unnin á öðrum stofnunum. Nýjum verkefnum fylgir óhjákvæmilega aukinn kostnaður, sem gera þarf ráð fyrir eigi ný lög að verða virk.

Virðingarfyllt

Jón Gunnar Ottósson
forstjóri

Trausti Baldursson

